

سوالات متن درس 9

1- ویژگی جغرافیایی شبه جزیره عربستان چیست؟

شبه جزیره عربستان که جزیره العرب نیز نامیده می شود در جنوب غربی آسیا واقع شده است و حدود سه میلیون کیلومترمربع مساحت دارد. بخش وسیعی از این سرزمین را بیابانها و ریگزارها و قسمت دیگری را نواحی کوهستانی تشکیل می دهند.

2- کدام شهرهای عربستان در منطقه کوهستانی حجاز قرار گرفته اند؟

حجاز از جمله مناطق کوهستانی واقع در غرب جزیره العرب است و شهرهای مکه، یثرب (مدینه) و طائف در این منطقه قرار دارند.

3- شغل مردم عربستان چه بود؟

آب و هوای گرم و خشک و کمبود آب، باعث شده بود که اغلب ساکنان عربستان زندگی صحرانشینی داشته باشند و از طریق پرورش تعداد کمی دام از جمله شتر، نیازهای روزانه خود را تأمین کنند. البته در مناطق برخوردار از آب، مانند

یثرب و یمن، کشاورزی نیز رونق محدودی داشت. همچنین تعدادی از مردم عربستان از طریق کاروانهای تجاری با نقاط مختلف داد و ستد می کردند

4- مهمترین ایستگاهها و توقفگاه تجاری عربستان کدام شهرها بودند؟

مکه و مدینه

5- قبل از ظهور اسلام اوضاع اجتماعی و فرهنگی عربستان چگونه بود؟

ساکنان جزیره العرب را قوم عرب تشکیل می دادند. آنان به شکل قبایل های زندگی می کردند. حتی ساکنان شهرها نیز وابستگی و خُلق و خوی قبیله ای خود را حفظ کرده بودند. در آستانه ظهور اسلام بیشتر قبایل عرب، پراکنده و فاقد حکومت بودند. اوضاع و شرایط اجتماعی و فرهنگی مردم عربستان در دوران پیش از بعثت، به گونه ای بود که از آن به عصر جاهلیت یاد می شود.

6- مردم عربستان قبل از ظهور اسلام پیرو چه دین و آئینی بودند؟

در آن زمان بیشتر عربها بت می پرستیدند و کعبه، خانه خدا را از بتهای گوناگون پر کرده بودند. البته گروهی از عربها نیز پیرو حضرت ابراهیم و یا دینهای یهود، مسیح و زردشت بودند.

7- چه مقدار از اعراب دوران جاهلیت با سواد بودند؟

اعراب در دوران جاهلیت بهره چندانی از علم و دانش نداشتند و عده کمی از آنها می توانستند بخوانند و بنویسند

8- عوامل گسترش درگیریهای قبیله ای و رواج غارتگری چه بود؟

- تعصبات کورکورانه قبیله ای (بدون توجه به شناختن گنهکار)

- کمبود غذا و سایر نیازهای زندگی

9- خلاصه ای از زندگی حضرت رسول (ص) (دوره زمانی تولد تا بعثت) را بنویسید.

در شهر مکه به دنیا آمد - تحت تأثیر محیط نامناسب مکه قرار نگرفت آنچنان که او را محمد امین می خواندند - برای عبادت به غار حرا می رفت - در 27 رجب در 40 سالگی به پیامبری مبعوث شد.

10- نخستین افرادی که به پیامبر خدا ایمان آوردند چه کسانی بودند؟

حضرت خدیجه (س) و حضرت علی (ع) نخستین کسانی بودند که به رسول خدا ایمان آوردند. حضرت خدیجه از زنان ثروتمند مکه بود و تمام دارایی خود را در راه نشر اسلام، کمک به فقیران و آزادی بردگان خرج کرد.

11- چگونگی دعوت مردم به خدا از سوی پیامبر را شرح دهید.

ابتدا به صورت فردی و پنهانی و پس از سه سال به صورت آشکارا مردم را به سوی خدا دعوت کرد.

12- مهمترین مخالفان گسترش دین اسلام که از اشراف و بزرگان قبیله قریش بودند چه نام داشتند؟

ابولهب، ابوجهل و ابوسفیان

13- مشرکان برای منصرف کردن پیامبر از ادامه دعوت مردم به سوی خدا چه اقدامی انجام داد؟

مشرکان پس از آنکه نتوانستند ابوطالب، بزرگ خاندان بنی هاشم را در پشتیبانی از رسول خدا منصرف کنند، به شیوه دیگری روی آوردند. آنان نخست به حضرت محمد (ص) پیشنهاد کردند که ریاست قبیله و قوم و دریافت ثروت فراوان را بپذیرد و از عقاید خود دست بردارد.

14- پاسخ پیامبر در مقابل پیشنهاد مشرکان برای دست برداشتن از عقاید خود چه بود؟

پیامبر اسلام در برابر این پیشنهاد فرمود: «من برای گردآوری مال و فرمانروایی مبعوث نشده‌ام، خدایم مرا به عنوان پیام آور به سوی شما فرستاده، هر گاه از من بپذیرید، این موجب سعادت شما در دو جهان است و اگر آن را رد کنید، من در این راه استقامت می‌ورزم تا خدا میان من و شما داوری کند.

15- مشرکان پس از پاسخ قاطعانه پیامبر و ناامیدی آنان از دست برداشتن ایشان از عقاید خود چه رفتاری با مسلمانان داشتند و واکنش پیامبر چه بود؟

سران مشرکین، خشمناک از پاسخ پیامبر، تصمیم گرفتند ایشان و مسلمانان را مورد آزار و شکنجه قرار دهند. هر چه زمان می‌گذشت بر شدت سختگیری و شکنجه مشرکان افزوده می‌شد. آنان بدترین دشمنانها و تهمت‌ها را به رسول خدا نسبت می‌دادند و برخوردهای زشت و ناپسندی با آن حضرت می‌کردند. پیامبر اسلام در برابر چنین رفتارهایی بردبار بود و با مهربانی مردم را به اسلام فرا می‌خواند.

16- نام چند تن از پیروان پیامبر اسلام را که توسط مشرکان شکنجه نام ببرید؟

یاسر و سمیه (نخستین شهدای اسلام) - عمار پسر یاسر - بلال حبشی

17- چه چیز سبب شد که پیامبر از مسلمانان بخواهد که به حبشه مهاجرت کنند؟

آزار و اذیت مشرکان نسبت به پیروان اسلام آن قدر افزایش یافت که پیامبر از مسلمانان خواست به حبشه مهاجرت کنند.

18- چرا مشرکان دست به تحریم اقتصادی مسلمانان زدند؟

مشرکان پس از آنکه متوجه شدند با شکنجه و سرکوب نمی‌توانند مانع گسترش اسلام شوند، تصمیم گرفتند مسلمانان را تحریم کنند.

19- عهد نامه ای که مشرکان برای تحریم اقتصادی مسلمانان امضاء کردند شامل چه مواردی بود؟

بر اساس آن هرگونه خرید و فروش و رابطه اجتماعی (ازدواج) با پیروان اسلام ممنوع شده بود

20- پس از شروع تحریم اقتصادی، مسلمانان به کدام منطقه مکه رفتند؟

به دنبال این تحریم، رسول خدا و یارانش به پیشنهاد ابوطالب به یکی از درّه‌های اطراف مکه به نام "شعب ابوطالب" پناه بردند. آنها حدود سه سال شرایط بسیار سختی را در این درّه تحمل کردند.

21- برخورد مردم یثرب با پیامبر پس از ورود ایشان به این شهر چگونه بود؟

حضرت محمد (ص) چند روز پس از خروج از مکه، در میان هیجان و شادی مسلمانان به یثرب رسید. جوانان آن شهر

که درباره اخلاق نیکو و پسندیده رسول خدا مطالبی شنیده بودند، به استقبال ایشان رفتند.

22- چه زمانی یثرب به مدینه‌النبی تغییر نام یافت؟

پس از ورود پیامبر

23- به چه کسانی انصار و به چه کسانی مهاجرین گفته می‌شد؟

در تاریخ اسلام به گروهی از ساکنان مدینه که با پیامبر 9 پیمان بستند و آن حضرت را یاری کردند، انصار (یاری کنندگان) می‌گویند. همچنین گروه دیگری از مسلمانان که اموال و دارایی خود را رها نمودند و از مکه به مدینه رفتند، به مهاجرین (هجرت کنندگان) معروف هستند.

24- نخستین اقدام پیامبر پس از ورود به یثرب چه بود؟

نخستین اقدام مهم پیامبر پس از ورود به مدینه، ایجاد مسجدی برای انجام امور عبادی، اجتماعی، علمی و سیاسی بود.

25- چه کسانی در ساخت اولین مسجد در مدینه (یثرب) شرکت کردند و ساخت مسجد از چه نظر اهمیت داشت؟

آن حضرت خشت اول مسجد را خود حمل کرد و مسلمانان به خصوص زنان در بنای مسجد مشارکت ورزیدند. علاوه بر آنکه مکانی برای عبادت و اجرای مراسم مذهبی به شمار می رفت، مرکزی برای مشورت و تصمیم گیری درباره امور سیاسی و نظامی نیز بود؛ مسجد همچنین کانون اصلی سوادآموزی و فراگیری علم و دانش محسوب می شد.

26- پیامبر برای از بین بردن تعصبات قومی و قبیله ای چه اقدامی انجام داد؟

مسلمانان ساکن مدینه یعنی مهاجرین و انصار از قبایل مختلف بودند. بعضی از این قبایل در گذشته نسبت به هم کینه و دشمنی شدیدی داشتند. پیامبر به منظور ایجاد محبت و دوستی بین مسلمانان، آنها را دو به دو با یکدیگر برادر اعلام کرد. این کار پیامبر گامی در جهت ایجاد امت (جامعه) اسلامی بود. رسول خدا، علی بن ابیطالب (ع) را به برادری خود برگزید.

27- پیامبر با چه اقدامی به رسمی تأسیس حکومت اسلامی را اعلام کرد؟

تدوین و امضای پیمان نامه میان مسلمانان و یهودیان ساکن مدینه برای ایجاد اتحاد سیاسی

28- علت جنگهای پیامبر چه بود؟

پیامبر هرگز برای کشور گشایی و جمع آوری غنیمت نمی جنگید در جنگهایی مانند احد و خندق با حمله مشرکان مجبور به دفاع شد و علت جنگ با یهودیان، پیمان شکنی و اتحاد آنان با مشرکان بود.

29- پیامبر در هنگام جنگ چه توصیه ای به مسلمانان می کرد؟

پیامبر همواره پیروانش را به رعایت اصول اخلاقی و ارزشهای انسانی در جنگها توصیه می نمود؛ او به ویژه سفارش می کرد با اسیران خوش رفتاری نمایند و از تخریب و غارت اموال مردم در جنگ پرهیز کنند. آن حضرت همچنین مراقب بود که مسلمانان همانند مشرکان رفتار نکنند.

30- چرا پیامبر به حاکمان کشورهای ایران، روم و حبشه نامه نوشت و به اسلام دعوت کرد؟

هدف دین اسلام هدایت همه مردم جهان است

31- خلاصه ای از واقعه غدیر خم را بنویسید.

پیامبر در بازگشت از آخرین سفر حج، در محلی به نام غدیر خم پس از تأیید حاضران مبنی بر اولویت خدا و پیامبرش به تصمیم گیری برای مؤمنان، به مردم فرمود: هر که مرا پیشوای خود می داند پس از من، علی (ع) پیشوای اوست خدایا با دوستانش دوست و با دشمنانش دشمن باش و سپس همه حاضران به علی (ع) تبریک گفتند.

32- چند مورد از اخلاق و شیوه حکومتی پیامبر را ذکر کنید.

مهربان، با گذشت، پارسا، ساده زیست بود هدفش از بعثت را ترویج ارزشهای اخلاقی و تربیت و رستگاری انسانها می دانست. برپایه تعالیم اسلام حکومت تشکیل داد و در مهمترین مسایل هم مشورت می کرد. مانند کندن خندق به پیشنهاد سلمان فارسی در جنگ خندق و رفتن به بیرون شهر برای جنگ به رأی جوانان در جنگ اُحد.